JOULUNUMERO

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

URHO KIERIMO
Vastaava päätoimittaja
Turku, puh 11 490

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10 - Puh. 38 154

N:o 12
Joulukuu

Postisiirtotili N:o 6825
Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 30 markkaa vuodelta

48. vuosikerta 1943

Ei ollut sijaa majatalossa!

Ennen joulua kodeissa on kova kiire. Huoneita siivotaan, ruokaa valmistetaan, joulukuusta koristetaan ja joululahjoja viimeistellään. Kaikilla on touhua. Me tahdomme, että kotimme jouluna olisi juhla-asuinen, ja että kaikilla olisi hyvä olla.

Betlehemin talli ei ollut juhla-asuinen, kun Jeesus syntyi sinne. Talli oli matala ja pimeä, siellä oli olkia ja heinän silppua, seinillä riippui valjaita ja ilma oli ummehtunutta. Se oli epäterveellinen paikka pienelle, vastasyntyneelle lapselle.

Joulu on Jeesuksen syntymän muistojuhla. Mutta me emme tyydy muistelemaan vain menneitä. Vanhat muistot Jeesuksesta eivät anna meille oikeata jouluiloa. Jeesus elää. Hän etsii tänäkin jouluna majapaikkaa. Joulun Herra tulisi mielellään sinun kauniiseen kotiisi. Mutta ensin hän haluaa saada sijaa sinun sydämessäsi.

Ehkä sinä häpeät sitä, että sydämesi on huonossa joulusiivossa. Kotisi on kyllä kaunis jouluna, mutta samaa kauneutta ei ole sydämessäsi. Kenties ajattelet: minä en voi ottaa vastaan Jeesusta, sillä ehkä hän suuttuu, kun näkee likaisen sydämeni.

Enkeli sanoo: »Älkää peljätkö, minä ilmoitan teille suuren ilon. Teille on synty-

SOTAJOULUNA 1943

»Älkää peljätkö, katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: Teille on tänäpäivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra!»

Luuk. 2: 11.

Maailman melu ja pauhu pakoittaa meidät hetkeksi hiljentymään tämän suuren tapahtuman edessä. Kirkkaasti valaistu joulukuusi, mitä erilaisimpia herkkuja pöydillä, jotka ihan notkuvat niiden painosta, nuo kuuluvat nykypäivinä jo harvinaisuuksiin. Kauppojen ikkunat eivät enää kilpaile toistensa kanssa loistossa ja komeudessa, joka silmiä häikäisisi. Lahjatkin, joita annamme toisillemme, ovat yksinkertaisia ja vaatimattomia.

Näin jouluna me muistelemme vanhempiamme ja kotiamme enemmän kuin milloinkaan. Meille aikuisille ei joulu paljonkaan ulkonaisesti merkitse, mutta lapset odottavat kuitenkin ihan haltioituneina, eikö pukki jo tule. Heidän jouluiloaan ei sota häiritse.

Joulua vietetään useinkin väärin, sitä vietetään etupäässä juomisen ja mässäämisen merkeissä. Maailmanpalo, joka niin tuhoisana raivoaa, supistaa kaikki pieniksi annoksiksi. Mutta eivathän nämä herkut joulua oikeaksi jouluksi teekään, se on sydän, joka oikean joulun luo meille. Nouskaamme siis ja hartaasti veisatkaamme:

»Nyt Jumalalle kunnia, kun antoi ainoon
Poikansa, siit' enkelitkin riemuiten
veisaavat taivaan Herrallen.»

Lähettänyt *Yrjö Heinonen.*

nyt Vapahjaja.» Enkeli rohkaisee sinua. Jeesus syntyi pimeässä ja likaisessa tallissa. Hän ei pitänyt sitä itselleen halpa-arvoisena. Sillä tallista tulee pyhäkkö, kun Jeesus asuu siellä.

Jeesus ei pidä sinunkaan pimeätä sydäntäsi halpa-arvoisena. Juuri sinne hän tahtoo päästä. Hän tahtoo puhdistaa sen ja tehdä siitä pyhäkön. Jeesus kysyy vain sitä tahdommekoantaa hänelle sijaa. Emmehän tänä jouluna tahdo ajaa Jeesusta pois, kun hän kolkuttaa sydämen ovella pyytäen sisäänpääsyä. Hän tahtoisi tulla tuomaan hyvän joulun kotiimme. Mutta ensin on hänen päästävä sydämemme Herraksi.

L. A. Paunu.

JOULUYÖ

On vuoden pisin ja pimein yö.
Lumi pehmeä peittää jo pellot.
Jo haihtuvat mielistä arki ja työ,
tuvan nurkkiin pakkanen paukkaen lyö . . .
Soi joulua kirkkojen kellot.

Joka pirttiin kynttilät loisteen luo,
tuo pihkaista tuoksua kuusi.
Tuli räiskyvä liedessä lämmön suo,
ja se mielihin juhlavan tunnun tuo,
kuin kevät jo tullut ois uusi.

Tuli räiskyy, kynttilät loistehen
luo pirtin kattohon mustaan . . .
Kuka kantais' arkea aatellen
edes muistoa syksyn murheiden?
Pyhä mieliin tuo vapautustaan.

Mies päivien toimissa köyrtynyt
ja on huurtunut huolien alla,
taas levon hän hetkeksi löytää nyt, —
käsi kohtalon hetkeks' on hellinnyt.
Pyhä arjen on ahertajalla!

Ja muistaen joulun sanomaa,
sen rauhaa ja tahtoa hyvää,
mies huolien painama rauhan saa,
hän vartoo huomista valoisaa,
ja tuntea rauhaa saa syvää.

On vuoden pisin ja pimein yö
ja on päättynyt arkinen kiirut,
pois haipuvat mielistä arki ja työ,
tuvan nurkkiin pakkanen paukkain lyö,
sadat suitsevat sauhujen viirut . . .

V. N.

Rauhallista Joulua

lukijoilleen toivottaa

Kuuromykkäin Lehti

YLIPÄÄLLIKÖN PÄIVÄKÄSKY 6. 12. -43

Suomen valtakunnan 26-vuotisen itsenäisyyden aikaan sisältyy voimankoetuksia, joita tuskin mikään kansa saman sukupolven aikana on saanut kestää. Kolme ankaraa sotaa on pienelle, rauhaa rakastavalle kansallemme kirkastanut vapauden ja itsenäisyyden arvon ja yhdistänyt sen rivit taisteluun elämästä ja olemassaolosta. Suomen kansa — jos mikään — on saanut maksaa itsenäisyytensä verellä, jota se vapautensa puolesta tänäkin päivänä vuodattaa.

Viettäessämme tänään valtakuntamme itsenäistymisen vuosipäivää lausun ihailuni suomalaiselle sotilaalle, joka on ollut ja on itsenäisyytemme pelastaja ja sen kulmakivi. Sillä vain oma voima, kansan puolustustahto ja luja armeija voi taata vapautemme.

Sotilaani! Kiitollisin mielin lähetän Teille tervehdykseni rintamalle ja rintamantakaisille alueille. Lausun tunnustukseni sitkeydestänne ja kestävyydestänne, jota pitkittyvä sota edelleen koko kansaltamme vaatii. Kiitän Teitä teoistanne, joihin sisältyy tulevaisuutemme turva.

MANNERHEIM.

VALON VOITTAESSA

Joulukertomus pakanuuden ajoilta.

Lyhyen syyspäivän ilta oli vaihtumassa yöksi kun Korpikylän miehet palasivat täyteen kuormattuja ahkioitaan vetäen parisen viikkoa kestävältä metsästysmatkaltaan. Hyvin olikin Tapio ollut suopea erämiehille. Oravia ja muuta metsänkarjaa oli laumoittain heidän tielleen ajanut. Samoin Ukko ylijumala. Hänkin oli ripotellut riittävästi lunta sivakoiden suhahdella ja päälle vetänyt valkoista vitiä, johon metsänkarjan jäljet niin somasti piirtyivät ja jotka opastivat pyydystäjän suorinta tietä saaliin lähelle.

Saunojen räppänöistä tummaa metsänreunaa vastaan selvästi piirtyvät, kiemurtelevat savupatsaat virkistivät väsyneitä uroita. Tiuhemmassa tahdissa pistelivät sommat reikiä lumeen, kiivaammin kalahtelivat jäätyneet pieksunpohjat suksien jalansijaan. Oikein olivat akat osanneet paluuajan laskea, arvanneet valmistaa kuuman kylvyn väsyneiden, kylmettyneiden jäsenten notkistajaksi ja virvoittajaksi. Hyvä on sitten taas painua levolle hyväin haltijain suojaan lämpöisen löylyn vielä suloisesti suonissa kiertäessä. Jaksaa myös aamulla kokoontua Näädän pirttiin viemään tietäjälle jumalille tulevan osan saaliista sekä juhlimaan hyvää metsäonnea ja valon jälleen Pohjan perille takaisin kääntymistä.

Eräretken selvitys ja uhritoimitukset olivat ohi. Vanhemmat miehet olivat siirtyneet vaahtoavien oluthaarikoiden ääreen vanhoja runoja laulelemaan tai menneitä muistelemaan. Nuoremmat karkeloivat kanteleen säestäessä pirtin lattialla. Takassa loimusi mahtava tervasvalkea ja lisäksi oli vielä orsien päihin asetettu palavia päreitä valoa lisäämään, valon voiton, paluumatkalleen kääntyneen Aurinko-jumalan kunniaksi. Ilo oli ylimmillään, juhlamieli korkeimmillaan, kun kaksi mustakaapuista huippulakkista, lumista miestä työntyi sisään avatusta ovesta ja tervehtivät huonolla suomenkielellä:

— Jumalan rauha tähänkin taloon!

— Rauha teillekin vieraat, keitä lienettekin! Käykää peremmäksi ja yhtykää juhlaamme.

Nuorten leikki jatkui edelleen Näätäisännän vietyä vieraat peräpenkille ja emännän kiidätettyä oluthaarikan heidänkin eteensä. Mutta vanhemmat kokoontuivat tulokkaiden ympärille ja akatkin kurkistelivat karsinastaan paremmin kuullakseen mitä oudoilla mustakaavuilla oli täällä korvessa asiaa. Olisivatko vainolaisväkeä.

Pian selvisi, että vieraat olivat ristin Kiesuksen miehiä, sen uuden jumalan, josta oli jo tänne salomaillekin huhuja kuulunut, tietäjiä. Rantamailla kuului jo kaikki ihmiset olevan pakoitetut uskomaan tähän uuteen jumalaan sekä maksamaan veroja hänen uskonsa levittäjille, jotka rauta-asuisten sotamiestensä avulla laskivat kylän toisensa jälkeen valtansa alle ja rakensivat nuolen ja tapparan pystymättömiä kivilinnoja uusien isäntien asuinpaikoiksi. Täällä salolla oli vielä saatu olla vanhassa uskossa ja vapaudessa. Ellei nyt ollut vaara uhkaamassa.

Samalla kun Näätä, kylän vanhimpana haastatteli miehiä, poistui hänen vittauksestaan osa nuoria miehiä ulos tähystämään oliko vierailla sotaväkeä kauempana odottamassa. Jonkun ajan kuluttua nämä palasivat ilmoittaen, ettei mitään vaaraa näkynyt. Tämä tieto vaimensi vähän kyräileviä katseita, saattoi hieman suopeammin suhtautumaan vieraiden outoon ulkoasuun ja sanoihin sekä lisäämään vieraanvaraisuutta yli sen minkä juhlarauha ja hyvä tapa kaikkia kohtaan velvoittivat.

Tanssi ja soitto taukosi toistamiseen kun toinen miehistä ryhtyi puhumaan jumalastaan. Nythän saatiin omin korvin kuulla millainen jumala se oli, oliko entisiä antoisampi ja mahtavampi. Se mikä oli huhuna kerrottu, oli kovin käsittämätöntä. Opittaisiin tuntemaan nyt hänetkin, tietämään ne loitsut ja luvut, jotka olisivat tarpeen hänen lepyttämisekseen jos joskus hänen apuaan tarvittaisiin. Ehkäpä on hyvinkin hyvä jumala, kykenee auttamaan ja suojelemaan vainolaistakin vastaan jos hänen valtaansa täälläkin joskus jouduttaisiin.

Kun munkki oli lopettanut ja kätensä ojentaen lausunut viimeisen loitsusanansa: »Pax vobiscum» pääsivät kielet valloilleen ja ryhdyttiin pohtimaan sitä mitä oli saatu kuulla. Ihmeellinen jumala se oli, hyvin ihmeellinen ja mahtava.

— Kuului pistävän tuliseen mereen kaikki jotka eivät häntä palvele.

— Ja niille taas antaa kaikkea kylliksi, jotka uskovat häneen.

— Täytyy antaa hänen tietäjänsä lukea ensin loitsut ja sitten antaa pistää lähteestä vettä päälle ennenkuin auttaa.

— Sekä hyljätä entiset jumalat.

— Kuuluu olevan tähän aikaan syntynyt.

— Hänen isänsähän on antanut hänen tulla maailmaan valkeudeksi.

— Valohan jatkuu taas tästä päivästä.

— Jos liekin Aurinko-jumalan poika?

— Ehkä on, kun se tietäjä sanoi, että olemme hänen kunniakseen lisätulia sytyttäneet.

— Mikä liekin, oudolta se vaan kuulosti.

Munkki alkoi taas selittää. Sanoi heidän molempain Kristuksen apostolin viipyvän kylässä niin kauan, että kaikki oppisivat tuntemaan uuden uskon sekä kehoitti halukkaita käymään huomenissa luonaan lisää kuulemassa ja kristinuskoon itsensä kastattamassa.

— Tullaan, tullaan ja otetaan asioista selko, tokasi Näädän ukko. — Jos lie jumalanne niinkuin sanoit, hän Ukko ylijumalan poika ja siis meille tervetullut lienee. Jos merentakaisten muilla asioilla liikkunet selvä siitäkin saatanee ja sitä mukaa miehiä vieraina pidettänee. Palakoot nyt päreet kertomasi jumalankin kunniaksi koska hän kuuluu olevan valon jumala, itse kirkkaus niinkuin aurinkokin, joka tähän asti yksin on tänne valoa antanut. Aika näyttää mitä hyvää hän meille siitä sitten kykenee antamaan.

Lisää halkoja heitettiin takkaan. Kantele helähti ja olutkippo alkoi kiertää. Valon palaamisen juhla jatkui, tällä kertaa myös juhlana vähän tunnetulle, suurelle ja paljon lupaavalle Kiesukselle.

Vuosia on edellä kerrotusta valon paluujuhlasta vierähtänyt. Samalla on tämä juhla yhä enemmän kadottanut entistä olemustaan, entisiä tapojaan. Onpa se saanut uuden nimenkin. Kylään asumaan tullut valkean Kiesuksen tietäjä, pappi, on kastanut sen jouluksi, uuden jumalan syntymäpäiväksi, samoinkuin oli jo kastanut suuren osan kylän väkeä, varsinkin akkoja, ja antanut näillekin uudet nimet. Tästä ei mitään riitaa syntynyt. Uusi jumala taisi olla, kuten hänen tietäjänsäkin sanoi, rauhan jumala, koska vierasta väkeä, lännen sotamiehiä ei vielä ollut yrittänytkään tänne salomaille, vaikka kylään oli jo kohonnut pieni Kiesuksen talokin, jumalan ja hänen tietäjänsä asunnoksi. Eikä metsän antikaan ollut vähentynyt, eivät Tapio ja Mielikki enempää kuin muutkaan metsänhaltijat olleet vihastuneet vaikka heille uhrattiinkin vähän vähemmän kuin ennen. Hyvin näkyivät sopivan keskenään. Sikäli oli uusi jumala vielä oloja helpoittanut, että vaati tietäjälleen pienemmät osat kuin vanha tietäjä uhriosuudekseen vaati. Uusi tietäjä ei pitänyt vanhalle riistan antamisesta, selitti Kiesuksen olevan siitä vihainen; sillä syyllä sopi jättää entiset syrjään ja viedä vähän uudelle, koska hän takasi jumalansa kykenevän estämään sekä entisen tietäjän kirot että vanhojen haltijain mahdollisen koston. Hänellä oli oudot, mahtavammat loitsut ja salasanat kaikkien yli. Ja mukavaa oli kuulla niitä Kiesuksen syntymän päivänä luettavan, mukava katsella valojen sytyttämistä kuten ennenkin. Saivathan vanhat jumalat myös silloin siitä osansa. Illalla sai taas kuten ennenkin kokoontua oluthaarikan ääreen juttelemaan, kannelta näppäilemään ja iloa pitämään.

Mitään erimielisyyttä ei siis tästä tullut. Ei moniin vuosiin. Joka syksy vietettiin valon paluujuhlaa entiseen aikaan, kaikki yhdessä kukin oman jumalansa ja uskonsa mukaisesti. Kerta kerralta sentään yhä enemmän Kiesuksen kunniaksi. Kunnes tämän tietäjät huomasivat valtansa kylliksi kasvaneen, vaativat entisten haltijain ja jumalien kokonaan hylkäämistä, entistä suurempien uhrien hänelle kantamista ja pyhien puiden ja karsikkojen kaatamista. Tästä kylän miesten mieli kuohahti, mustatakit ajettiin takaisin ja Kiesuksen kappeli poltettiin entisen Aurinko-jumalan iloksi. Näätä-ukko oli iloissaan entisen mahtinsa ja tulojensa palaamisesta. Mutta ei kauan. Sillä kohta seuraavana keväänä saapuivat uudet mustatakit entisten tilalle, rautapukuisia miehiä mukanaan. Kaikki pakotettiin kasteelle, pyhät paikat tuhottiin ja suuri vahingonkorvaus koottiin kaikilta. Eikä sen jälkeen enää voitu syksyn juhlaakaan entiseen tapaan viettää, siitä tuli pysyvästi ja yksinomaan joulu, Kiesuksen juhla, jolla ei ollut auringon ja valon paluun kanssa mitään yhteistä.

Vilho Nenonen.

KAINUUN KANSAN VANHOJA JOULUTAPOJA

Joulutavat olivat ennen vanhaan eri paikoin maatamme monin tavoin erilaisempia kuin nykyään. Vietettiinpä joulunaikaa monin paikoin maatamme — esim. Kainuussa — samoilla paikkakunnillakin eri tavalla. Vanha kainuulainen, ja varsinkin köyhempi kansa, ei joulua pitänyt kovinkaan merkittävänä juhlana, eikä varustautunut sen juhlimista läheskään niin runsaassa mitassa kuin kekriä. Arvattavasti joulujuhlan yhtenäisempään viettoon ovat myöhempinä aikoina vaikuttaneet esim. kulkuvälineitten parannuttua suurempi kanssakäyminen eri paikkakuntien kesken, kansansivistyksen leveneminen ja yleensä hengellisen niinkuin henkisenkin elämän syventyminen. Myöhäisempinä aikoina onkin tullut tavaksi sanoa, että:

»Hyvä Tuomas joulun tuopi,
paha Nuutti pois sen viepi.»

Mutta niinkuin sanottu, ei ennen vanhaan köyhempi kainuulainen paljon joulusta välittänyt eikä siihen varustautumista erikoisemmin.

»Talonpojilla kekri,
herrain joulu»,

sanoivat he siitä. Kaikki eivät edes pitäneet sitä nykyisin niin yleiseksi tullutta tapaa, että olisivat pesseet ja siivonneet edes pirttiään jouluksi puhtaaksi. Eikä syötävääkään varustettu kummemmin. Jouluaattoiltana oli saunasta tultua pöydällä vain rieskaleipää roppavoin kanssa ja jouluaamuna pyhäaamun talkkuna. Puolisena syötiin ryynipuuroa ja lihapalttua, ja iltaseksi keitettiin lehmänselkää tai lampaanlihaa. Kun joulunpyhinä ei kuitenkaan ryhdytty mihinkään töihin, niin harrasti miesväki ahkeraa seurustelua ja siinä piti olla viinaa tai olutta. Viinaa juotiin varsinkin kirkkomatkalla ja kirkkomäellä, missä samalla vaihdettiin hevosia ja piippuja. Olutta varten oli joulumaltaat mieluimmin käsimyllyssä jauhettava ja aivan viime hetkellä, ettei maltaista paras mehu ja voima ennen olueksi keittämistä haihtuisi. Isommassa kainuulaisessa talossa kuluikin emännällä oluen ja kaljan teossa päivä, ruokien paistamisessa ja leivän leipomisessa useampikin. Eikä huolehtivan emännän jouluaskareet vielä tähänkään päättyneet. Ne olivat moninaiset, niinkuin ne ovat olleet kautta aikojen. Joulunakin oli ajateltava karjaansa, sen hyvinvointia ja sen tulevien päivien antoisuutta. Niinpä vanhemmat kainuulaiset tietävät vieläkin kertoa, ettei joulun aikana saanut millään ehdolla käydä päiväiseen aikaan navetassa, vaan eläinten ruokkiminen piti toimittaa aamu- ja iltapuhdetöiden ajalla, samoin lannanluominenkin niihin aikoihin. Joulupäivän lanta oli kaikkein lisäksi peiteltävä tunkioon. Myöskin heinäkimpun varasi emäntä navetan ylisille laskiaisena lehmälle annettavaksi.

Ikivanhojen uskomusten mukaan huolehdittiin jo jouluna kevään kylvöistäkin, siten, että joulutaikinasta leivottiin ruispulla, joka sai olla pöydällä joulunpyhät koskematta ja laitettiin sitten talteen kylvöpäiväksi.

Varakkaammissa taloissa varustettiin joulua jo aikaisemmin kesällä. Niinpä esim. kalavesien rannalla olevat valitsivat hyvistä kalansaaliistaan parhaimmat ja suurimmat kalat, jotka suolattuina säästettiin jouluksi. Ja hyvissä ajoin valmistettiin juustotkin, jotka kautta aikojen ovat olleet kainuulaisten herkkua. Samoin palvattiin lihat ja valettiin kynttilät. Toisin paikoin syötiin vuoden vanhaa sianlihaa.

Alussa tuli jo mainittua, ettei monessakaan köyhemmässä kainuulaisessa talossa edes pirttiä siivottu jouluksi eikä myöskään käytetty lattialla joulupahnoja. Joissakin paikoin kyllä oli sellainenkin tapa, että kiiltävän puhtaat, tuoksuavat oljet levitettiin lattialle kun muka uskottiin vainajien jouluyönä saapuvan vieraisille. Siitä syystä kai jotkut rasvasivat ovienkin saranat. Jotkut laittoivat olkia orsillekin ja tähkäpäiden painumisesta arvioivat minkälainen oli tuleva vuosi.

Kainuulaisissa salokylissä ei joulukuusta pirtteihin kannettu eikä sitä koristettu. Se tapa on tullut vasta myöhempinä aikoina, vaikka ei läheskään yleiseksi. Pärevalkeata piti kuitenkin olla sitä runsaammin. Mutta sen sijaan leikkivät pojanvesat joulupukkia. Turkki nurin päälle laitettuna ja karvareuh-

KUUROMYKKÄINOPETTAJA-SEMINAARI JA KUUROMYKKÄIN AMMATTIKOULU

Hiljattain olemme saaneet sanomalehdistä lukea, että hallitus on esittänyt ensi vuoden menoarvioon 34800 markan suuruisen määrärahan kuuromykkäinopettajain valmistusta varten ja että kansanedustaja Jussi Lonkainen on jättänyt eduskunnalle aloitteen yhteensä 525000 markan suuruisen määrärahan osoittamiseksi vuoden 1944 menoarvioon kuuromykkäin ammattikoulun kaluston ja opetusvälineiden hankintaan sekä koulun ylläpitokustannuksia varten. Tämän jälkeen on edelleen tullut tiedoksi, että eduskunnan valtiovarainvaliokunta on marraskuun 24 päivänä 1943 hyväksynyt edustaja Lonkaisen esityksen ja merkinnyt uudelle momentille 400000 markan suuruisen määrärahan Turun kuuromykkäinkoulun yhteyteen perustettavan kuuromykkäin käsityökoulun ylläpitomenoja varten. Mainitun uuden koulun kaluston ja opetusvälineiden hankintaan tarvittavan määrärahan 125000 mk valiokunta on huomioinut 20 pääluokan kohdalla.

Nämä molemmat tarkoitusperät, joihin nyt edellä mainittuja määrärahoja ehdotetaan, ovat olleet jo kauan kuuromykkäin ja heidän opettajainsa tavoitteena. Lukuunottamatta kuuromykkäinopettajain valmistuskysymyksen aikaisempia vaiheita mainittakoon vain, että 13 päivänä kesäkuuta 1924 annetulla asetuksella perustetun väliaikaisen valmistuslaitoksen lakkauttamisen jälkeen asiaa aletaan jälleen voimakkaasti ajaa vuodesta 1934 alkaen, saaden kuitenkin kuuromykkäinopettajainkin keskuudessa ankaraa vastustusta. Tästä huolimatta maaliskuussa 1938 pidetty kuuromykkäin- ja sokeainkoulujen johtajain kokous hyväksyi ponnen, jossa kuuromykkäinopettajaseminaari esitetään mahdollisimman pian toteutettavaksi ja sen tarpeellisuutta pidetään välttämättömyytenä sekä esitetään toivomus, että opettajaseminaarin perustamisen jälkeen nykyään voimassa oleva opettajainvalmistustapa automaattisesti lakkaisi. Asiasta käydyn mielipiteiden vaihdon aikana oli kouluhallituksessa myös tultu vakuuttuneiksi opettajavalmistuksen keskityksen tärkeydestä. Johtajain kokouksen jälkeen onkin kouluhallitus tehnyt vuosittain säännöllisesti esityksen määrärahan osoittamiseksi sanottua tarkoitusta varten, mutta nämä esitykset eivät saaneet hyväksymistä ministeriöissä. Sitä ilahduttavampana saadaan nyt tieto opetusministeriön suopeasta suhtautumisesta tähän kuuromykkäinopetukselle tärkeään kysymykseen.

Myönteistä ratkaisuaan kohti siirtyvä kuuromykkäin ammattikoulukysymys on niin ikään sangen vanha. Huomioimatta vanhempia asiasta käytyjä keskusteluja mainittakoon merkkipylväänä sosiaaliministeriön päätös huhtikuun 23 päivältä 1929, jossa ministeriö antoi kolmihenkisen komitean tehtäväksi laatia ehdotuksen niiksi toimenpiteiksi, joihin valtion olisi ryhdyttävä kuuromykkäin huollon parantamiseksi maassamme. Komitea esitti valtion toimesta ryhdyttäväksi toimenpiteisiin kuuromykkäin huollon parantamiseksi ja ehdotti perustettavaksi kaikkiaan neljä hoitolaitosta, joista kaksi miehille ja kaksi naisille sekä sen lisäksi valtion varoista avustettavaksi Helsingin, Turun ja Pietarsaaren paikallisia kuuromykkäin auttajayhdistyksiä. Komitean ehdotus, josta laki- ja talousvaliokunta oli antanut mietintönsä, joutui eduskunnan käsiteltäväksi huhtikuun 17 päivänä 1934. Eduskunnan käsityksen mukaan ei tämä ohjelma, joka suunniteltiin taloudellisesti edullisimpina vuosina, voinut silloin tulla kysymykseen. Kun kuitenkin kuuromykille, jotka olivat vähäisemmässä määrin kuin muut käyhäinhoitolain 38 §:n tarkoittamat erikoisryhmät saaneet huomiota osakseen, olisi tarpeen varata tilaisuus soveltuvan jatko- ja ammattiopetuksen saamiseen, oli eduskunnan mielestä hallituksen syytä harkita toimenpiteitä asian edistämiseksi. Näin ollen eduskunta päätti lausua toivomuksen, että hallitus kiinnittäisi huomiota kuuromykkäin jatko- ja ammattiopetuksen järjestämiseen ja ryhtyisi asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Näin oli jouduttu ratkaisuun, jota kuuromykkiä lähellä olevissa piireissä pidettiin oikeana ja saatu sitäpaitsi vakava pohja asian käsittelylle sekä viranomaisten huomio kiintymään tähän kuuromykille tärkeään asiaan. Kun hallituksen taholta ei kuitenkaan kuulunut mitään esitystä, tehtiin eduskunnassa kysely asian jouduttamiseksi. Kesäkuun 22 päivänä 1938 hallitus asetti komitean laatimaan suunnitelmaa kuuromykkäin ammattiopetuksen järjestämiseksi. Tämän komitean puheenjohtajaksi kutsuttiin maatalousneuvos V. R. Lehtonen sekä jäseniksi köyhäinhoidon ylitarkastaja P. I. Mustala sekä tarkastaja J. K. Palomaa. Komitean sihteerinä toimi varatuomari P. J. Karvonen. Komitean mietinnön valmistuttua kesäkuun 13 päivänä 1939 se jätettiin valtioneuvostolle. Syttyneen sodan vuoksi asia jäi kuitenkin lepäämään, kunnes kuuromykkäin lämmin ystävä, kansanedustaja Jussi Lonkainen teki vuoden 1942 valtiopäivillä jälleen kyselyn asian viipymisen johdosta. Jo tätä ennen opetusministeriö oli lähettänyt mainitun mietinnön eräille keskusvirastoille lausunnon saantia varten. Niinpä opetusministeriö oli kehoittanut heinäkuun 19 päivänä 1939 kouluhallitusta antamaan asiasta lausuntonsa. Kouluhallitus käsitteli asian tammikuun 11 päivänä 1943 esittäen kantanaan, että sillä ei puolestaan ollut — eräitä pienehköjä huomautuksia lukuunottamatta — periaatteessa komitean mietintöä vastaan muistuttamista. Päinvastoin lausunnassa esitetään, että kun yhteiskunta huolehtii suurin kustannuksin kuulevan nuorison tiedoista ja taidoista mm. ammatti-, kansanopisto-, oppikoulu- ja yliopisto-opetuksen kautta ja kun kuuromykät työtelijäinä ja veroa maksavina kansalaisina kansakouluopetusta vastaavaa opetusta lukuunottamatta eivät mistään yllä mainitunlaisesta opetuksesta pääse osallisiksi, niin ehdotetaan, että heti kun koulutoimen alalla uudistuksia voidaan ryhtyä tekemään, olisi kuuromykkäin ammattiopetuksen järjestäminen oleva ensimmäisten joukossa.

Kuluvana vuonna eduskunnalle antamassaan vastauksessa hallitus esittää asian toteuttamisaikaan nähden saman ajatuksen kuin kouluhallituksen lausunnossa oli mainittu. Kun sitten hallitus oli esittänyt lisättyjä määrärahoja kuulevain ammattiopetuksen tehostamiseksi vuoden 1944 menoarvioon, teki edustaja Lonkainen raha-aloitteen kuuromykkäin ammattiopetuksen järjestämiseksi ja jolle nyt valtiovarainvaliokunta on myös antanut hyväksymisensä.

Yllä on esitetty niitä suuntaviivoja, joita nämä kaksi kuuromykille tärkeää asiaa ovat seuranneet ja jotka nyt ovat joutuneet ratkaisuvaiheeseen. Kansamme nykyisistä vaikeuksista huolimatta on rohjettu kesken sodan melskeenkin kiinnittää huomiota rauhanomaisille valistuksen ja rakentavan työn pyrkimyksille yhdellä opetustoimen vaikeimmalla työsaralla. Ajatuksen yhteyttä suuresti rikkomatta sopinee tähän liittaa Oslon kuurojenkoulun johtajan P. Andersonin viime maaliskuun 28:ntena päivätystä kirjeestä sanat: »— syvällä ja hartaalla myötätunnolla lähetämme sydämelliset terveiset meiltä norjalaisilta kaikille työtovereillemme Suomessa aikana, joka on niin täynnä hätää, surua ja kärsimyksiä, että se vie meidän kaiken ruumiillisen ja sielullisen tarmomme ja voimamme. Tästä huolimatta saamme kuulla — minä voin vain ilmaista ihmettelyni — siitä energiasta, joka ilmenee juuri nyt suorittamassanne työssä kuurojen hyväksi. Tämä on ihmeellistä!» — Me puolestamme tunnemme suurta kiitollisuutta kaikkia niitä kohtaan, jotka vaikeuksistamme huolimatta ovat kuuromykkäin asiaa eteenpäin auttaneet.

Mutta näillä kahdella tärkeällä asialla on myöskin toinen puolensa, nimittäin niiden käytäntöön soveltaminen. Tällä toteuttamisen tiellä häämöittää nimittäin moninaisia vaikeuksia. Koulu, jonka suojiin nämä kaksi uutta koulua olisi sijoitettava, on itsekin karkoitettuna rakennuksistaan. Mihin sijoitetaan auskultantit, mihin ammattikoulun oppilaat, saadaanko tällaisena aikana oppilaspaikkoja ammattioppilaille, saadaanko hankittua opetusvälineitä ja kalustoa, mistä saadaan opettajia jne? Näihin kysymyksiin on vain yksi vastaus: Vaikeudet ovat sitä varten, että ne voitetaan. Ja jollei nykyisissä oloissa pääsisikään täysiin tuloksiin, niin löydettänee kuitenkin eräin edellytyksin perustus sille työlle, joka rauhan tultua pääsee täysiin mittoihinsa jakamaan tietoa ja taitoa maamme kuuromykkäin keskuudessa.

---

kalakki silmille vedettyä yrittivät pojat peloitella muita. Lahjojen antoa ei tunnettu.

Taikausko, joka silloisessa kansassa eli vielä varsin voimakkaana, antoi aihetta siihenkin, että unet, joita jouluyönä nähtiin ennustivat muka varmasti seuraavan vuoden tapahtumia ja kohtaloita.

Ja niinhän se »joulurauha» ja »-juhla» kului. Tuomaan päivästä loppiaiseen asti seisoivat rukit. Naiset tekivät vain välttämättömät navettatyöt ja miehet seurustelivat piippuineen toistensa kanssa.

»Herrat ne vain ajoi Tapania.» Tuira.

Pienokaisen rukous.

Rakas Jeesus, vaikka pieni
vielä olen — suur' on maa —
johda Sinä elon tieni
kohti Taivaan valkamaa!

Rakas Jeesus, jos Sa kerran
suureks' suot mun varttua,
silloin suo mun työhön Herran
miehen tavoin tarttua!

Tartu Jeesus käteheni,
elä eksyä mun suo!
Ota, Jeesus, sydämeni,
johda enkeleitten luo!

Minun myös suo eksyneitä
helmahasi johdattaa,
sanas' voimin kärsineitä
veljiäni lohduttaa!

V:o N:n.

HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

toivotamme taas lehtemme tammikuun numerossa kaikille ystävillemme ja kohtalotovereillemme. Maksu on 5 markkaa nimeltä. Kertyneillä varoilla kartutetaan nuorten kuurojen opiskelua tukevaa stipendirahastoa. Onnitteluilmoitukset pyydetään lähettämään toimitukselle, os.: Helsinki, Liisank. 27, E 10, ennen tammikuun 7 päivää.

ARV. ILMOITTAJIAMME

pyydämme lähettämään suorituksen julkaistuista ilmoituksistaan postisiirtotilille n:o 6825. Kuolinilmoituksista on maksu 20 mk. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoituksista 10 mk. Muista ilmoituksista —:50 palstamillimetriltä, kuitenkin vähintään 10 mk. Ensi vuoden alusta kohoavat ilmoitushinnat.

Kirjallisuutta

PIKKU JÄTTILÄISEN KERHO

Tässä lehdessä julkaistaan hopeamerkkivaatimukset suorittaneiden nimet:

Tauno Kuutti, Tyrvää,

Veikko Rantanen, Turun Kuurojen koulun oppilas.

Nyt on maisteri Yrjö Karilas kirjoittanut uuden teoksen nimeltä »Oppia ikä kaikki», jossa kannustetaan lukijoita ahkeraan ominpäin opiskeluun. Liittykää joukolla mainitun kerhon jäseniksi. Ihmettelin, kun oli vain kolme kuuroa hopeamerkin kantajaa.

Toivottaen nuorille itseopiskelijoille hyvää menestystä jalossa tiedon ja taidon viljelyksessä piirrän opiskelun terveisin *Eino Karilas.*

Yrjö Karilas: OPPIA IKÄ KAIKKI. 224 sivua. Werner Söderström Oy:n kustantama.

»Pikku Jättiläisen» toimittajan kynästä on taas lähtenyt yllämainitsemamme teos, jossa selvitetään innokkaiden opiskelijain ja viisaiden opettajien elämänkokemuksista otetuin esimerkein opiskelun käytännöllisiä menettelytapoja. Se on opiskelun ja itsekasvatuksen sekä elämisen taidon »kultainen kirja».

Suosittelemme teosta kaikille eteenpäin pyrkiville kuuroille, opintokerhoille ja jokaisen yhdistyksen kirjastoon.

Yrjö Karilas:

OPPIA IKÄ KAIKKI

»Pikku Jättiläisen» tekijä, maisteri Karilas on kirjoittanut teoksen, jossa selvitellään opiskelun käytännöllisiä menettelytapoja. — 224 siv. 29:—, sid. 40:—.

Teosta »Oppia ikä kaikki» suositellaan sekä ominpäin opiskelijoille että opintokerhoille. Sopiva lahjakirja koulunsa päättäneille oppilaille.

Urheiluosasto

TIEDOITUKSIA

Seurojen toimihenkilöille huomautetaan, että toimintakertomukset ja jäsenluettelot ovat lähetettävä tammikuun kuluessa liiton sihteerille, os.: *Toimittaja Rurik Pitkänen, Helsinki, Liisank. 27, E 10.*

Jäsenmaksut on lähetettävä *postisiirtotilille n:o 6602.* Myöhästyneiltä peritään 10 markan suuruinen sakko. *Puheenjohtaja.*

KUUROMYKKÄIN URHEILULIITON hiihtomestaruuskilpailut pidetään useiden vuosien tauon jälkeen kuuluisalla Salpausselällä Lahdessa helmikuun 12—13 p:nä. Kilpailtavat matkat ovat samoja kuin aikaisemmissa mestaruuskilpailuissa.

Seurat, järjestäkää ajoissa valintakilpailunne näitä arvokilpailuja varten. Lähemmin ilmoitetaan tammikuun numerossa.

HELSINGIN VOIM. JA URH. SEURA järjestää uudenvuodenvastaanottajaiset jouluk. 31 p:nä H. K. Y:n huoneustossa, Liisank. 27. Ohjelma monipuolinen ja hauska. Pääsym. 10:—.

PIETARSAAREN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAIN *uudenvuoden vastaanottajaisjuhla* hauskalla ohjelmalla pidetään perjantaina jouluk. 31 p:nä klo 18.

Hiihtokilpailut 10 km matkalla KUL:n 20-vuotismuistopokaalista pidetään joulukuun 31 p:nä. Kaikki mukaan!

VAASAN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAT pitää vuosikokouksensa tammikuun 6 p:nä klo 12 päivällä Koulukatu 56.

Illalla on *kuusijuhla* samassa paikassa. Kello 18 alkaa juhla vaihtelevalla ohjelmalla. Tervetuloa Vaasaan läheltä ja kaukaa!

Huom.! Jäsenkirjat mukaan!

JYVÄSKYLÄN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAIN *vuosikokous* on tammik. 9. p:nä 1944 klo 13 seurakuntatalolla, jos olisi tilaa. Tervetuloa vanhat ja uudet jäsenet. Huom.! Jäsenkirjat mukaan.

Hiihtokilpailut järjestetään tammik. viimeisenä sunnuntaina karsintakilpailuina KUL:n mestaruushiihtoihin Lahdessa. Myöhemmin ilmoitetaan aika ja paikka. Tervetuloa!

KYMINLAAKSON KM. V. JA U.-SEURA »TÄHDEN» vuosikokous pidetään tammikuun 16 p:nä 1944 Kotkanpohjantalossa Kaivokatu 14, alkaen klo 12. Jäsenet saapukaa joukolla kokoukseen!

TAMPEREEN K. M.-URHEILIJAIN vuosikokous pidetään tammikuun 23 p:nä 1944, K. m. yhdistyksen huoneustossa.

ITÄ-KARJALAN KUUROT URHEILIJAT. Vuosikokous pidetään tammik. 30 p:nä 1944 klo 12 Ranta-Mutalassa, E. Hirvosen talossa.

Jäsenkirjat mukaan. Kaikki tervetulleita!

Tietoja kotimaasta

LEMPI LANKONEN

50 VUOTTA täytti joulukuun 12 p:nä *Lempi Lankonen* (o. s. Santala) Merikarvialla. Hän on käynyt Oulun puhekoulun ja päässyt sieltä pois v. 1911. On naimisissa koulutoverinsa Uuno Lankosen (Lang'enin) kanssa ja heillä on ainoa pojunsa 11 vuotias Martti. Martti on hyvin kasvatettu kiltiksi ja tottelevaiseksi pojuksi, joten Lempi on siis toisille äideille malliksi, että saavat näin hyviä poikia. Heillä on sievä koti Merikarvialla omalla maallaan, mutta he asuvat talvisin Porissa Vanhalla-Koivistolla, sillä hänen miehensä on siellä Outokummun tehtaassa kuparinkeittäjänä ja poika käy koulua siellä. Kesäisin äiti ja poika tulevat omaan tupaansa asumaan ja hoitamaan kylvö- ja juurikasvimaita. Lempi on tunnettu lempeäksi ja toimeliaaksi emännäksi, joten hän on hyvin pidetty paikkakunnalla. Onnittelemme lempeää Lempiä ja toivotamme hänelle Jumalan siunausta ja jatkuvia vuosia yhä eteenpäin. *S. S.*

LOKAKUUN 27 P:NÄ täytti Forssassa rouva *Anna Lilja* 40 vuotta. Forssan kuurojen kerhon monivuotisena jäsenenä ja sihteerinä hän oli kutsunut kerhon jäseniä syntymäpäiväkahville sunnuntaina 31 p:nä lokak. kotiinsa, jonne oli myös saapunut paljon kuulevia ystäviä. Anna rouva piti huolen, että kaikilla oli hauskaa ja myös tarjoilu oli hänellä erittäin hyvä, sillä runsas oli kahvipöytä kaikenlaisine kaakkuineen, joiden keskellä komeili vehnäkranssi, jonka eräs isäntäväki oli hänelle lahjoittanut. Paljon hän sai onnitteluja ja lahjoja, kukkia, kirjeitä ja kortteja. Ilta kului hauskassa yhdessäolossa, jutellessa ja leikkiä laskien, korvikkeen maistuessa hyvältä. Saimme vielä hyvältä maistuvaa mehua kaakun kera. Hauska oli seurata päivänsankarin, Anna-rouvan, esitelmää, jonka hän piti säästäväisyydestä. Kaikesta kiitollisina, toivotamme hänelle pitkää ikää ja Jumalan armosta hyvää terveyttä. *H. M.*

K. V. HELEN

TAMPEREELLA kuoli kenkätehtaalainen *Kaarle Vihtori Helén* lauantaina syyskuun 18 p:nä, juuri 26-vuotishääpäivänään Tampereen keuhkotautiparantolassa. Kaarle Helén oli syntynyt Vesilahdessa 23. 7. 1885. Käytyään 8 vuotta Turun kuuromykkäinkoulua ja työskenneltyään jonkun aikaa kotipitäjässä talon töissä siirtyi hän Tampereelle Attilan kenkätehtaalle, jossa hän on ollut työssä kolmattakymmentä vuotta.

Vainaja on itse rakentanut oman kotitalon Viinikan esikaupungissa, pihapuutarhoineen. Vainaja on kuulunut jäsenenä pitkän ajan Tampereen km. yhdistykseen ja Kuuromykkä-Urheilijoihin. Vainajaa jäi suremaan vaimo Saara, synt. Kasurinen, ja kaksi tytärtä.

Syyskuun 28 p:nä kätkettiin Tampereen hautausmaalle haudan lepoon Kaarle Vihtori Helénin maalliset jäännökset. Laulun jälkeen toimitti tuomiorovasti Seppälä ruumiinsiunauksen, kohdistaen lohdutuksen sanoja surevalle perheelle. Seppeleitä ja kukkia laskivat omaisten lisäksi m. m. seuraavat: Tampereen km. yhdistyksen puolesta herrat Katainen ja Mäkelä, Attilan kenkätehtaan työtoverit, sukulaiset, naapurit, ystävät ja tuttavat. Myös eri kukkarahastojen välityksellä olivat vainajan muistoa kunnioittaneet useat sukulaiset ja ystävät. Seppeleet ja kukat muodostivat kauniin kummun. Seppelten laskun jälkeen laulettiin »Sun

haltuus rakas isäni». Sitten siirryttiin haudalta Hospiz Emmaukseen viettämään vainajan muistoa.

HEIKKI HELIN

MARRASKUUN 18 P:NÄ kuoli Tampereella Hatanpään sairaalassa sydänhalvauksen kohtaamana suutarimestari *Heikki Edvin Helin* täytettyään edellisenä päivänä 71 vuotta. Hän kävi Turun viittomakoulun ja sai päästötodistuksen Wegeliuksen oppilaana 1889, antautuen sitten suutarinoppiin, jonka hän sai Lindenin liikkeessä Tampereella. Kolmen oppivuoden jälkeen julistettiin hänet kisälliksi 1892. Työskenneltyään ammattialalla m. m. Turussa, perusti hän yrittävänä miehenä oman jalkineliikkeen kotikaupunkiinsa 1897, jossa käsiteollisuutena valmistettiin kenkiä. Kun Tampereen ensimmäiset kenkätehtaat aloittivat toimintansa, siirtyi hän 1907 Attilan tehtaaseen ja oli mukana perustamassa Attilan Kenkätehdas Oy:tä, jonka palveluksessa hän oli aivan viime aikoihin saakka.

Heikki Helin oli innokas ulkoilun harrastaja, ollen m. m. Tampereen ensimmäisiä polkupyöräilijöitä. Innokkaana kalamiehenä hankki hän erään Tampereen ensimmäisistä moottoriveneistä, jolla hän sitten vuosikymmenet risteili Pyhä- ja Näsijärven vesiä. Nuoruudessaan hän harrasti luistelu- ja hiihtourheilua, kuuluen Tampereen Kuurojen Urheiluseuraan. Hän oli Tampereen Kuuromykkäinyhdistyksen perustaja- ja kunniajäsen, toimien monet vuodet yhdistyksen tilintarkastajana.

Heikki Helin oli luonteeltaan vaatimaton ja työteliäs. Vainajaa jäi lähinnä suremaan kaksi poikaa perheineen sekä sisaret ja veljet, joista kuurojen keskuudessa ovat hyvin tunnettuja Siiri ja J. F. Talvia.

Heikki Helinin maallinen tomu siunattiin haudan lepoon Tampereen hautausmaan kappelissa ensimmäisenä adventtisunnuntaina, runsaan saattojoukon läsnäollessa. Kukin, laakeripuin ja palavin kynttilöin koristetun arkun äreen astui rovasti Otto Myyryläinen, joka piti hautauspuheen myös viittomalla ja siunasi vainajan viimeiseen lepoon. Omaisten seppelettä laskettaessa puhui vainajan vanhin poika, toimittaja Martti Talvia isälle, joka ahkerana työn miehenä aina ahersi kodin hyväksi. Vapaa-aikoinaankin hän työskenteli perheensä hyväksi, sillä hän oli syntynyt uutteraan työntekoon

LEHTEMME ILMOITUSHINNAT KOHOAVAT

Kohonneitten kustannusten takia ovat ilmoitushintamme tästä lähtien seuraavat: Kuolinilmoitukset 50 mk. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 20 mk. Muut ilmoitukset 1:50 palstamillimetriltä, kuitenkin vähintään 20 mk. Ilmoitusmaksut voidaan suorittaa postisiirtotilillemme n:o 6825.

ja oli sellaisena uskollinen työlleen ja siten omalta osaltaan yhteiskuntaa rakentava voima. Omaisten lisäksi laskivat arkulle seppeleitä ja kukkia m. m. Attilan kenkätehtaan, Kirvesmiesten Asunto-Oy:n ja Tampereen kuurojen ystävien edustajat. Eri kukkaisrahastojen kautta kunnioittivat vainajan muistoa monet henkilöt. Vanhan perhetuttavan muistolle seppeltä laskiessaan puhui neiti Ina Norjajoki. — Surumarssin soidessa kantoivat läheiset omaiset, työtoverit ja vainajan vanhat kuuromykkäystävät arkun hautaan.

Hautauksen jälkeen kokoonnuttiin Tampereen Kuuromykkäinyhdistyksen huoneistoon viettämään vainajan muistoa. Tällöin puhuivat rovasti Myyryläinen, hrat Helminen ja Katainen, nti Ina Norjajoki ja rva Ahonen.

Myöhemmin illalla piti rovasti Myyryläinen jumalanpalveluksen Tampereen kuuromykille.

SKL:n ANSIOMITALIN, pronssisen, on Riihimäen K. m. yhdistys antanut kunniapuheenjohtajalleen tait. *Lauri Vainolalle.*

KUUROMYKKÄIN SIELUNHOITO. Liittomme tekemästä anomuksesta on sotilaspastori *Heikki Hyvärinen* 30. 11. -43 kotiutettu ja ryhtynyt hoitamaan Oulun piirin kuuromykkäin matkapapin virkaa. Sensijaan ei sotilaspastori *Lauri Paunun* kotiuttamiseen ole tällä ajankohdalla ollut mahdollisuuksia, koska hiippakunnissa vallitsevan kireän pappistilanteen vuoksi ei ole voitu saada hänen tilalleen kenttäjoukkoihin toista pappia. Sotilaspastori *Urho Paljakka* mahdollisesti kotiutetaan vuoden vaihteessa, ja voinee hän oman toimensa ohella hoitaa myös Tampereen piirin kuuromykkäin matkapapin tehtäviä, kunnes pastori Paunun kohdalta asia saa myönteisen ratkaisun.

JUHLAT IISALMESSA. Kuten oli aikaisemmin ilmoitettu, olivat Iisalmen esitelmäpäivät marraskuun 6—7 päivinä. Juhlat jotka olivat vasta perustetun Iisalmen seudun Kuurojenyhdistyksen järjestämät, sujuivat odotettua paljon paremmin. Ei esiintynyt minkäänlaisia rauhanhäiritsijöitä tai juopuneita. Ohjelmakin oli molempina päivinä hyvin rikas ja vaihteleva. Lauantaina oli juhlan avajaiset klo 17, jolloin tervehdyspuheen piti hra Veikko Balck, kosketellen puheessaan pitkäksi käynyttä sotaa ja sen tuomia vaikeuksia, juhlankin järjestämiseen, jonka jälkeen hän lausui juhlavieraat tervetulleiksi. Sitten esiintyivät mm. neiti

Osa Iisalmen seudun Kuurojenyhdistyksen juhlayleisöstä valokuvaajan 'mottiin' joutuneena 7. 11. -43.

Aili Tenhunen ja herra Toivo Heikkinen. Lisäksi oli allekirjoittaneen kertomus suomalais- ja mustalaispojasta. Herra Toivo Heikkinen puhui Suomen ja Saksan aseveljeydestä, toimittaja R. Pitkänen piti esitelmän Kalevalan naishenkilöistä ja Kuuromykkäin valistustyöstä. Neiti Aili Tenhunen esitti kertomuksen ja Lapatossun kaskuja. Lauantai päättyi kuten sunnuntaikin vapaaseen seurusteluun ja leikkiin kellon ollessa jo 24.

Sunnuntai alkoi rovasti Otto A. Myyryläisen pitämällä jumalanpalveluksella klo 10, jonka jälkeen kerättiin kolehti sodan takia vaikeuksiin joutuneiden auttamiseksi. Tulos oli 348 mk 50 p. Siitä näkyy, että iisalmelaisilla on lämmin sydän, vaikka asuvatkin kylmemmällä maanpuoliskolla. Tämän jälkeen alkoi varsinainen iltajuhla, jossa oli monenlaista ohjelmaa. Mainittakoon niistä parhaat esiintyjät. Toimittaja Pitkäsen esitelmä säästäväisyydestä. Neiti Aili Tenhusen tietokilpailu pani monen kuuron aivot tiukalle. Kuopion kunniata puolusti kaksi herraa, joitten nimeä kirjoittaja ei muista, esittämällä huumoria, joka sai monen tuntemaan vatsanvaivoja. Kiitos kuopiolaiset huumorintajustanne. Allekirjoittanut puhui raittiudesta, eli viinasta, joka on kansojen turmio. Toimittaja Pitkänen näytti varjokuvia Kajaanin esitelmäpäiviltä, ja nuoresta ylioppilaasta, joka suistuu juomariksi ja kuolee viimein keuhkokuumeeseen. Näytöskappaleessa, jossa esiintyivät isä, poika ja pojan morsian, saivat poika ja morsian viimein toisensa, vaikka isä olikin aluksi vastaan. Molempina päivinä kilpailtiin väliajalla fortunassa ja tikanheitossa hyvistä palkinnoista. Arvonnassa oli palkintona herkullinen kaakku, jonka toisten harmiksi voitti herra Toivo Heikkinen Kajaanista. Olihan sitä ohjelmassa vielä paljon muutakin, vaikka kirjoittaja ei jaksa kaikkia muistaa. Yleisenä tunnustuksena oli kumminkin kaikkien puolelta se, että juhlat olivat hyvät.

Väkeä oli esitelmäpäivillä noin 50 henkeä, joukossa muutamia kuuleviakin. Varmaa on, että kaikki, jotka olivat esitelmäpäivillä, tulevat toistenkin Iisalmeen. Ilmoitamme kyllä tässä lehdessä, milloin on seuraavat juhlat. Tervetuloa silloin tänne Iisalmeen. *Veikko Lämsä.*

KUUROJEN KERHO SORTAVALASSA järjesti esitelmäpäivät lokak. 23—24 p:nä.

Lauantaina aloitettiin illan ohjelma rovasti Myyryläisen pitämällä hartauspuheella. Tämän jälkeen kerhon puheenjohtaja H. Romppanen piti tervehdyspuheen, jossa hän kosketteli kuluneen kesän työntäyteistä aikaa ja kuinka oli mielenkiintoista kokoontua jälleen yhdessäoloon kerhon suojiin. Olikin ilahduttavaa nähdä salin täydeltä osanottajia. Joukossa oli monta pitkämatkalaistakin ensi kertaa täällä käymässä. Tervehdyspuheen jälkeen seurasi rva Katri Pitkäsen esitelmä Hilda Käkikosken elämästä. Tästä esitelmästä saimme paljon kokemusta ja ajattelemista, kuinka outoa on ympäristölle sellainen ihminen, joka aina tahtoo sulkeutua yksinäisyyteensä. — Seurasi sitten korviketauko. Hyvin korvike maistuikin pullan ja piirakoitten kera. Eikä tarjoilulle yrittänyt loppua tulla, mutta viimein piti tulla, sillä nyt seurasi rva Pekkisen kertomus »siirtolaisajoilta». Tämä oli huvittavaa katsella niin, että hän sai yleisön nauramaan. Lieneekö kaikilla ollut edes suu tyhjä, ettei vaan läkähtynyt äskeisten piiraitten ja pullan syönnistä, sillä allekirjoittaneen korvaan kuului yskimistä useaan kertaan. Päätäni en voinut kääntää ja seurata kuka siellä joukossa ähisee, mutta kun kertomus loppui, ei enää yskimistä kuulunut. — Seurasi väliaika ja sen kuluessa vapaita keskusteluja ja arpojen osto kävi huiskaen. Tuli jälleen kokoontuminen. Nyt jouduttiin kuin sillit tynnöriin, vieri vierekkäin, sillä näytelmän esittäjät valtasivat toisen puolen salista ja pistivät väliovet kiinni. Sitten ne avautuivat. Silmät pyöreinä seurattiin siinä esiintyvää »suutarin perhettä». »Nuori suutari aivan kokematon», mutta vanha vaari, joka tuli kumaraisena selkäänsä valittaen,

torui taitamatonta suutaria, kehoittaen hyvin hankaamaan naulat pois.

Lopuksi leikittiin hupaisia leikkejä, joitten parissa ilta kului huomaamatta. Tuli aika tosissaan lopettaa illan yhdessäolo, sillä oli pelättävää, ettei sunnuntain ohjelmia jaksa kukaan seurata silmät auki. Puh. joht. piti lyhyen loppupuheen, toivoen sunnuntaina suurempaa osanottoa.

Sunnuntaina oltiin jälleen koolla ja osanottajia oli saapunut lisää. Kaikki näyttivät virkeille. — Päivän ohjelma alkoi puh. joht. pitämällä tervehdyspuheella. Tämän jälkeen emäntä Eeva Suominen esitti laulua. Sitten rva Katri Pitkänen esitelmöi kaunissisältöisesti suomalaisesta kirjallisuudesta. Tästä saimme hyödyllistä oppia ja kuinka tärkeää on hyvien kirjojen lukeminen. Ne edistävät paljon ymmärrystämme ja saamme niin ollen oikeata sydämen sivistystä. Sitten seurasi rovasti Myyryläisen pitämä hartaushetki, sillä tämä piti siirtää päivään, koska hän oli estetty saapumasta alkuun. Tuli korviketauko ja niin painuttiin tarjoilupuolelle, jossa pöytä odotti antimineen.

Arvonta ja huutokauppa pitikin toimittaa päivällä, sillä muutamat sanoivat lähtevänsä iltapäiväjunilla paluumatkalle, koska työssä piti olla maanantaina. Arvottavana oli monenlaista tavaraa. Muun lisäksi oli herkullisia piparkakkuja. Oltiin jännittyneitä, ketä onnetar tässä suosii ja se suosi herra Mikko Paksujalkaa Helylästä. Tästäkös Mikon kasvoille hymy nousikin. Kaikkea tässä ei voi luetella, sillä arpoja oli monen monta lajia, joten tulisi pitkä kirjoitus. Huutokauppa antoi hyviä enteitä heti alkuun, sillä tässäkin oli arvokasta tavaraa. Kaikki meni kuin kuumille kiville. Muun lisäksi oli pari vyyhteä villalankaa. Tästä tuli kilpahuuto, mutta kukaan ei kyennyt kilpailemaan erään nuoren talon isännän kanssa ja niin hän sai villalangat.

Huutokaupan päätyttyä tulikin osa jo hyvästelemään meidän toisten jäädessä jatkamaan päivän ohjelmaa. Nyt oli määrä järjestää kävelyretki, mutta se peruutettiin räntäsateen tähden. Muutamat pistääntyivät omalla tahollaan, mutta kellonmäärällä oltiin koolla. Nyt olimme seuraamassa rva Paksujalan kertomusta, ja sen jälkeen pidettiin vapaata keskustelua. Tässä oli monta hauskaa ja huvittavaa puhetta. Sitten painuttiin suutamme virkistämään jälleen tarjoilupöydän ääreen. Siinä oli vieläkin piirakoita ja pullaa sekä leivoksia. Ilmankos pöydän ympärillä olikin kuhinaa ja touhua. Sittenpä heti täytykin pitää päättäjäispuhe, jossa puh. joht. kiitti osanottajia. Toivoen vastaisille esitelmäpäiville jälleen runsasta osanottoa. Sanomattoman iloisina ja virkeinä kukin lähti taholleen.

Valitettavasti sattui niin, että herra Ruuri ei päässytkään tänne. Hänelle nimittäin sattui tärkeä kokous silloin Helsingissä ja niin ollen hän sai istua paikollaan siellä monipuolisessa työhuoneessaan. *Hanna R:nen.*

TURUN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN tavanmukaiset esitelmäpäivät pidettiin syyskuun 18—19 p:nä. Esitelmäpäivien avajaiset iltamineen vietettiin Rautatieläisten Yhdistyksen huoneustossa. Osanottajia oli saapunut ilahduttavan runsaasti sekä Turun lähiympäristöstä että kauempaakin.

Avajaispuheessaan toivotti yhdistyksen puheenjohtaja hra Urho Lehtimäki osanottajat tervetulleiksi yhdistyksen 25 esitelmäpäiville. Ohjelmasta mainittakoon nti Laina Vainolan antoisa esitelmä kirjailijatar Minna Canthin elämäkerrasta. Yhdistyksen monivuotinen jäsen rouva Amanda Ruusuvaara kutsuttiin yhdistyksen vakinaisjäseneksi. Illan viimeisenä ohjelmanumerona nähtiin hra R. Pitkäsen näyttäminä sekä hyödyllisiä että hauskoja elokuvaesityksiä.

Sunnuntaiaamuna jatkuivat esitelmäpäivät klo 10 jumalanpalveluksella, jonka piti rovasti Hirvonen aiheenaan Jeesuksen vertaus suurista illallisista. Senjälkeen esitelmöi hra R. Pitkänen kiinalaisista ja heidän elämäntavoistaan, joka monin tavoin selvensi meikäläisen käsitystä kaukaisesta itäisestä kansasta. Tämän jälkeen saatiin seurata hra Urho Lehtimäen esitelmää Punaisen Ristin perustajan vaiherikkaasta elämäntyöstä ja kutsumuksesta. Virkistävän väliajan jälkeen hra Aapo Susi, joka nyt monien kestettyjen vaikeuksien jälkeen on päässyt Salmelan vanhainkotiin viettämään vanhuutensa päiviä, kertoi muistelmiaan Inkeristä, Neuvosto-Venäjän aikana. Tämän mielenkiintoisen esitelmän jälkeen hra R. Pitkänen kertoi huomioitaan nykyajan kuuromykkien parista ja antoi nuorille monia hyviä opastuksia. Pari tuntia kestäneen päivällisajan jälkeen aloitti illan esitelmien sarjan hra Elias Savisaari, kertomalla Italiasta, sen luonnosta, kansasta ja politiikasta, jonka jälkeen nti Laina Vainola esitelmöi Pietarin synnystä. Viimeiksi kertoi hra Arthur Höckert belgialaisen prinsessan seikkailurikkaista vaiheista, jota jännittyneenä seurattiin.

Esitelmäpäivät muodostuivat kokonaisuudessaan antoisiksi ja osanottajat muistelevat niitä vielä kauan jälkeenpäinkin.

RIIHIMÄEN KUUROJENYHDISTYKSEN 30-vuotisjuhlaa vietettiin Pohjoisella koululla jouluk. 4 p:nä. Aluksi puheenjohtaja rva Hilja Kuusela lausui juhlavieraat tervetulleiksi, minkä jälkeen seurasi kuorolaulua hänen johdollaan. Rva Kuusela puhui asiallisesti säästäväisyyden merkityksestä, mainiten yhdistykseen perustetun säästäjäin kerhon, jonka jokaisella jäsenellä on oma pankkikirjansa. Kahvitauon jälkeen seurasi yhdistyksen 30-vuotishistoriikki. Hra Eino Karilas kertoi muistelmiaan yhdistyksen alkuajoilta, mainiten erikoisesti perustajan, taiteilija Lauri Vainolan ansioista sekä rovasti Huugo Nyberg-vainajan suurimerkityksellisestä työstä. Kuoro esitti rva Kuuselan johdolla Sillanpään marssilaulun. Liiton onnittelut toi sen varapuheenjohtaja tait. Lauri Vainola, minkä

jälkeen läsnäolevat toisten yhdistysten edustajat esittivät onnittelunsa, joita sitäpaitsi oli saapunut sähkeinä ja kirjeitsekin. Esitettiin kuvaelma »Suomen tulevaisuus». Elokuvan avulla tutustuttiin savukkeen valmistukseen Suomen suurimmassa tupakkatehtaassa, puuvillateollisuuteen Forssassa, Tampereella ja Porissa sekä sotainvaliidiemme paluutiehen takaisin elämään ja työhön.

Sunnuntaina klo 12 jatkuivat juhlat esitelmäpäivillä. Itsenäisyyspäivän johdosta puhui rva H. Kuusela. Toimittaja Pitkänen piti esitelmän Pohjolan yhteisistä puolustusmahdollisuuksista. Hra Karilas esitelmöi A. M. Myhrbergistä. Kuoro esitti »Lippulaulun». Toim. Pitkänen esitelmöi vielä Elias Simojoesta. Vapaitten puheitten ja yhteisesti viitotun Maammelaulun jälkeen päättyi tilaisuus, jatkuakseen klo 17 pikkujoulujuhlalla samassa paikassa. Vapaan ohjelman lisäksi tuli joulupukkikin mukanaan iso korillinen lahjoja ja toinen huvipostia, joista jokainen sai osansa.

Juhlat onnistuivat hyvin, yleisö oli tyytyväistä näkemäänsä ja kuulemaansa.

KUOPION KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN esitelmäpäivät pidettiin lokakuun 9—10 päivinä Kuopiossa Puistokansakoululla. Lauantaina klo 18 kokoonnuttiin vaatimattomaan tutustumisillanviettoon, jonka tervehdyssanat lausui hra Åke Sohlström. Rva Milja Savolainen lausui viittomin ja sanoin Koskenniemen »Sun kasvois eessä Suomenmaa on isät astuneet...» runon. Hra Tenho Broman esitti mielenkiintoisen kertomuksen amerikkalaisesta Boys Town'ista, poikakaupungista. Väliajalla nautittiin mustaa »kahvia», kun maidontuoja oli jäänyt tulematta. Lisäksi oli tarjolla muitakin virvokkeita. Toimittaja Rurik Pitkänen piti erittäin hauskan ja mielenkiintoisen esitelmän aiheenaan entisajan »leipäkortit», lähtien vanhasta Babylonista asti. Oli siinä kantamista sen ajan korteissa, jos esimerkiksi perheeseen kuului vaikka viisikin henkeä, »kortit» kun joskus olivat raskaita kivilaattoja. Pitkä ja lihava sai isommat annokset kuin pieni ja laiha. Hm. miksei nykyään tehdä samoin, allekirjoittanut hongankolistaja saisi siinä tapauksessa syödä runsaammin kuin eräät toiset. Lystikäs esitelmä joka tapauksessa. Lopuksi oli arvontaa, fortunapeliä, leikkejä ym.

Sunnuntaina klo 11 kokoonnuttiin uuteen Seurakuntataloon, jolloin rovasti Myyryläinen piti hartaushetken. Rva Aili Hirvonen puhui niinikään kauniisti ja sydämiinkäyvästi. Rva Milja Savolainen puhui sen jälkeen mainiten kuulevien aseveli ym. -toiminnan. Mikseivät kuurot puolestaan tee mitään omien toveriensa hyväksi. Olemmehan kaikki saaneet tietoomme Kotkan ym. pommituksissa kärsimään joutuneitten toveriemme omaisuuden menetyksistä, jolloin muutamat ovat menettäneet vanhuudenpäivikseen rakentamansa oman talon, mikä muuten kärsinyt vahinkoa. Rovasti Myyryläinen, joka matkoillaan tietää tarkemmin näistä asioista nousi puhumaan ja ilmoitti mielihyvin vievänsä mahdollisesta keräyksestä saadut tulot perille. Toimeenpantu keräys tuotti sievän summan, huomioiden osanottajien luvun. Nämä sai rov. Myyryläinen perille toimittaakseen. Lopuksi vielä rovasti puhui mielenkiintoisesti seurakunnallisesta elämästä, papinvaalista y. m. Klo 15 oli Tuomiokirkossa Herran Ehtoollinen, johon kuurot runsaasti osallistuivat.

Klo 18 alkoi juhla Puistokoululla. Puheenjohtaja A. Hartikaisen tervehdyssanojen jälkeen lausui rva Hartikainen kauniisti viittoen »Karjalaisten laulun». Toimittaja Pitkänen piti laajan ja mielenkiintoisen esitelmän sankarikuoleman saaneesta pastori Elias Simojoesta, »palavasta pensaasta», jonka koko elämää leimasi kiihkeä isänmaanrakkaus. Väliajalla nautittiin virvokkeita, tällä kertaa oli kahvimaitokin jo saatu, sen jälkeen seurasi kukkahuutokauppa, joka ehkä oli illan hauskin numero. Orvokit tekivät erinomaisesti kauppansa, maksettiinpa viimeisestä huudosta, joka osottautui nti Anna-Liisa Partaseksi, kokonaista 123 markkaa. Sievä summa kertyi yhdistyksen omakotitilille tästäkin hauskasta kilpailusta, jossa vasaramiehenä toimi Åke Sohlström, allekirjoittanut apunaan. Hra Hartikainen esitti huumoria ja lopuksi oli pieni pilakuvaelma »Miehestä, joka möi alle rajahinnan». Leikin merkeissä, ja fortunapelin ym. loppuarvonnassa kului loppuilta. Osanottajia oli yli 60, ja lupasivat tulla uudelleen. Pelkästä kohteliaisuudestako, mene, tiedä, mutta yleensä naamataulut paistoivat tyytyväisinä. *Mila.*

PIETARSAAREN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS vietti 20-vuotisjuhlaansa esitelmäpäivineen omassa huoneustossaan syysk. 25—26 p:nä. Kuurot Pietarsaaresta ja ympäristöltä kokoontuivat lukuisasti yksinkertaiseen juhlaan, joka alkoi lauantaina klo 18. Aluksi piti rouva Ester Stade hartaushetken. Herra S. Lillhannus lausui 20-vuotisjuhlarunon, jonka oli kirjoittanut rouva Ester Stade. Allekirjoittanut piti juhlapuheen, muistaen poismenneitä entisiä puheenjohtajia Petter Stadea ja Uno Björniä, jotka olivat yhdistystä hyvin palvelleet. Juhlapuheen jälkeen paljastettiin Uno Björnin muotokuva. Yhdistystä onnittelivat alaosastot: urheiluseura, shakkiseura ja naisosasto sekä Suomen Kuuromykkäinliiton puolesta herra Rurik Pitkänen, Vaasan ja Kokkolan yhdistykset. Myös eräs yksityinen onnittelukirje saapui juhlaan. Yhdistyksen 20-vuotishistoriikin esitti rouva Ester Stade. Sen jälkeen seurasi kahvitauko arpojenmyynteineen. Herra Pitkänen piti esitelmän Kiinasta.

Seuraavana päivänä, sunnuntaina, oli kaunis ja lämmin sää. Tehtiin kunniakäynti entisten puheenjohtajien, k. m. koulunjohtaja Petter Staden haudalle, jolle laskettiin seppele seuraavalla tekstillä: »Kiitollisuudella jalosta työstä. Pietarsaaren Kuuromykkäinyhdistys.» Virren laulettua jatkettiin matkaa Pietarsaaren maaseurakunnan hautaus-

HOPEAA OSTETAAN

käypään hintaan ansiomitaleja varten. Kehoitamme yksityisiä ja yhdistyksiä tarkastamaan vanhoja palkinto- y. m. hopeitaan tai hopearahakokoelmiaan, joita ehkä ei enää tarvita säilyttää, ja lähettämään tarjouksensa, ilmoittamalla esineen laadun ja painon

Suomen Kuuromykkäinliitolle,
Helsinki, Liisankatu 27, E 10.

maalle laskemaan muistoseppele Uno Björnin haudalle, minkä jälkeen kokoonnuttiin taas yhdistyksen huoneustoon, jossa herra Rurik Pitkänen piti vielä kaksi esitelmää. *M. Hellöre.*

JYVÄSKYLÄSTÄ. Kuuromykkäinyhdistys ja Kuuromykkä-Urheilijat järjestivät yhteisen pikkujoulun tyttökoululla 28. 11. Tervehdyspuheen piti rva Alma Sulka. Hra Hugo Mäkinen esitelmöi aiheesta »Mistä Venäjä saa rahaa sotavarusteluihinsa». Hra Janne Lehtimäki esitelmöi säästäväisyydestä. Syyslaulun viittoi hra Huugo Mäkinen. Näytelmä »Perunatalkoot» nosti onnistuneesti iloa. Kaksi pukkia jakoi huvipostia. Huutokaupattiin lahjaksi saadut 2 kg kauraryynejä ja kahvinvastiketta, joista saatiin hyvä voitto. Juhla onnistui kaikin puolin hyvin. *H. M.*

KEMIN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN kaksipäiväisessä syyskokouksessa osanottajia oli aina Kittilää, Sallaa ja Oulua myöten.

Kemin kuuromykkäin yhdistys vietti tavanmukaista syyskokoustaan Kemin työväentalolla lauantaina ja sunnuntaina lokakuun 30 ja 31 p:nä. Osanottajia oli noin 30 henkeä kautta Lapin läänin aina Kittilästä ja Sallasta asti. Olipa joukossa muutamia Oulun seudun kuuroja. Ohjelmassa oli tervehdyspuhe, esitelmiä, runoja, kertomus ja varjokuvaesityksiä. Esitelmöitsijänä oli Suomen kuuromykkäin liiton sihteeri, matkapuhuja, herra Pitkänen Helsingistä. Ajan puutteen tähden täytyi osa ohjelmasta jättää suorittamatta. Toimitettiin myös lahjaesineiden arvontaa väliajalla.

Tässä yhteydessä pyytää Kemin kuuromykkäin yhdistys kiittää niitä, ystävällisiä kaupunkilaisia, jotka monenlaisilla lahjoilla ovat tukeneet yhdistyksen toimintaa.

VAASAN KUUROMYKKÄINYHDISTYS oli lokakuun 16—17 p:ksi järjestänyt Vaasaan koko maata käsittävät kuuromykkäin esitelmäpäivät. Osanottajia oli saapunut ilahduttavan runsaasti aina Helsinkiä ja Oulua myöten, mutta tilaisuus olikin harvinainen. Kaikkiaan oli koolla noin 150 kuuromykkää sekä lisäksi joukko kuulevia — kertaakaan aikaisemmin ei Vaasaan yhdellä kertaa ole kokoontunut kuuromykkiä niin monelta eri paikkakunnalta kuin nyt. Mieliala oli kaiken aikaa niin toverillinen, kuin miksi se vain kovaosaisten kesken voi muodostua.

Lauantain ohjelmassa oli aluksi puheenjohtaja J. Leivon tervehdyspuhe sekä johtaja H. Ekholmin mielenkiintoinen esitelmä aiheesta »Kodin merkitys lasten kasvattajana». Samalla lausui johtaja Ekholm kaupungin puolesta kaikki vieraat tervetulleiksi Vaasaan. Esitelmän tulkitsi hyvin rouva E. Laitinen.

Väliajan jälkeen piti toimittaja R. Pitkänen esitelmän aiheesta »Pohjolan puolustuskysymys», selostaen kartan avulla Pohjoismaiden yhteisiä puolustusmahdollisuuksia. Ilta päättyi hiljaiseen seurusteluun.

Sunnuntaina päivällä oli yhteinen jumalanpalvelus, jossa saarnasi pastori U. Paljakka. Iltapäivällä jatkuivat jälleen esitelmät. Puheenjohtaja J. Leivo lausui kaikki myöhästyneetkin päivien osanottajat tervetulleiksi tähän harvinaiseen tilaisuuteen, ja herra E. Martola kertoi sen jälkeen jääkäri Peltokankaan elämästä, hänen koulutuksestaan Saksassa sekä osallistumisestaan vapaussotaan.

Toimittaja R. Pitkänen esitelmöi kansanhuollosta ja sen kehityksestä näinä sotavuosina. Herra E. Martola esitelmöi aiheesta »Nykyajan sota». Onnistunut päivä päättyi jälleen yhteiseen seurusteluun.

Esitelmäpäivät olivat joka suhteessa onnistuneet. Majoituskysymyskin saatiin kaikessa ystävyydessä selvitetyksi ja ravintolan pitäjille on lausuttava kiitos heidän uhrautuvasta työstään.

HÄMEENKYRÖN K. M. YHDISTYS vietti 15 v. juhlaansa lokak. 17 p:nä maanviljelijä Kalle Hietaniemen kodissa. Sota-ajan ja yhdistyksen nuoruuden tähden vietettiin juhlaa vaatimattomasti vain omien jäsenien keskuudessa. Juhlaan olikin saapunut runsaasti jäseniä ja päivä kului rattoisasti puheiden, esitelmien ym. merkeissä. Väliajalla nautittiin mielihyvin k. m. maanviljelijöiden aina auliisti yhdistykselle lahjoittamista antimista. Historiikin 15 v. ajalta esitti nti Ester Koskinen. Puheissa korostettiin k. m. yhdistyksien suurta merkitystä kuuromykkien henkisten tarpeiden tyydyttäjinä ja toivottiin että kuuromykätkin oppisivat jotakin siitä yksimielisyydestä ja uhrautuvaisuudesta joka sota-aikana on niin kauniisti ilmennyt kuulevien keskuudessa. Onhan tunnettua miten useissa yhdistyksissä on vallalla kateus ja oman minän palvonta ja toistensa sopimaton halventaminen, mikä vaikeuttaa niiden toimintaa ja osoittaa kuuromykkien »lapsellisuuden» ja alhaisemman sivistystason kuuleviin verrattuina. Kunpa kuuromykät oppisivat kunnioittamaan toisiansa ja antamaan arvoa muillekin kuin vain itselleen, niin varmaan suurempi yksimielisyys ja sopu vallitsisi rakkaissa yhdistyksissämme ympäri Suomen.

Juhla päätettiin »Hämäläisten laululla» ja jäsenet kiiruhtivat tyytyväisinä koteihinsa ennen pimeän tuloa, sillä monet asuivat pitkien matkojen takana. Hämeenkyrön pienessä yhdistyksessä vallitsee aina kodikas, lämmin yhteenkuuluvaisuuden tunne. Toivotan sille parhainta menestystä uudella taipaleella. *E. S.*

SYDÄMELLINEN KIITOS kaikille, jotka ovat minua muistaneet merkkipäivänäni lahjoin, kukin, ja sähkein.

Hj. Sandblom.

SYDÄMELLINEN KIITOKSEMME, kaikille jotka kunnioittivat rakkaamme *Kaarle Wihtori Helénin* muistoa ja ottivat osaa syvään suruumme.

Saara Helén, Impi ja Meeri.

SYDÄMELLISET KIITOKSET Kymenlaakson kuuromykkäin V. ja U.-seura »Tähdelle», siitä huomaavaisuudesta jolla kunnioittivat rakkaan vainajamme kapellimestari *Teodor Kaipaisen* muistoa.
Kotka, 28. 11. -43. *Omaiset.*

SYDÄMELLISET KIITOKSEMME Turun, Salon ja Paraisten kuuromykille saamistamme lahjoista hääpäivänämme.

Anna-Liisa ja Oskar Lähdeniitty.

LAUSUMME SYDÄMELLISET KIITOKSET Suomen Kuuromykkäin liitolle saamastamme arvokkaasta raha-avustuksesta.
Kotka, 1. 12. 1943.

Iohan Mattila perheineen.

Kokouksia

TURUN KUUROMYKKÄINYHDISTYKSEN tavanmukainen kuusi- ja Uudenvuoden vastaanottojuhla pidetään Turun km. yhdistyksen huoneustossa, Yliopistonkatu 6, jouluk. 31 p:nä alkaen klo 18.

PIETARSAAREN KUUROMYKKÄINYHDISTYKSEN *joulujuhla* on tammik. 1 p:nä 1944 omassa huoneustossa. Tervetuloa!

MIKKELIN KUUROJENYHDISTYKSEN *uudenvuodenjuhla* pidetään tammik. 1 ja 2 p:nä 1944 Johannes Leppäsen luona, Brahenk. 15. Tervetuloa läheltä ja kaukaa. Sokerit ja eväät mukaan.

Johtokunta.

VAASAN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS järjestää *kuusijuhlansa* tammik. 5 p:nä -44 klo 18 Palosaaren kirkossa. Huom.! Sokerit mukaan.

PORIN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS järjestää loppiaisaattona 5. 1. -44 klo 19 *vastaanottajaiset* yhdistyksen kodissa.

Loppiaisena 6. 1. -44 on samassa paikassa Kuurom. Auttajayhdistyksen *kuusijuhla.* Tervetuloa!

Johtokunta.

H. K. Y:N JOULUJUHLA järjestetään vanhan tavan mukaan loppiaisaattona tammik. 6 p:nä klo 19, Liisank. 27 A:ssa.

KUUROMYKKÄIN LEHDEN,

Suomen Kuuromykkäinliiton äänenkannattajan 49:s vuosikerta tarjotaan täten tilattavaksi vuodeksi 1944.

Lehti ilmestyy samankokoisena ja samaan tapaan toimitettuna, kuin tähänkin asti. Lehteen otetaan runsaasti kuvia, jotka esittävät henkilöitä, tapauksia, urheilua y. m. kuurojen harrastuksia. Kuuromykkäin Lehti koettaa voimainsa mukaan olla hyödyksi ja huviksi Suomen kuuroille. Urheiluun kiinnitetään erikoista huomiota lehden urheiluosastossa. Tilaushinta on ainoastaan *30 markkaa* vuosikerralta.

Kehoitamme kaikkia lehtemme tilaajia uudistamaan ajoissa tilauksensa joko lähimmästä postitoimistosta, lehden asiamiehiltä, kuurojen yhdistyksissä tahi suoraan toimitukselta: Helsinki I, Liisank. 27, E 10. Asiamiehet saavat 10 % palkkion keräämistään tilauksista.

Kuurojenkoulujen oppilaat saavat lehden 5 markalla, kun tilaus tehdään jonkun opettajan kautta.

Tilatkaa »Kuuromykkäin Lehti» vuodeksi 1944. Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.

TOIMITUS:

Urho Kierimo. *Rurik Pitkänen.*

VIIPURIN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN ja VIIPURIN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAIN pikkujoulua pidetään ensi tammikuun 6 p:nä, loppiaisena, 1944, Pikiruukissa, Suvikatu 10 puh. joht. O. Heiskasen luona klo 17. Tervetuloa!

HEFFATAN km. yhdistys viettää *joulujuhlaa* tammik. 9 p:nä 1944 klo 11.

ALAVUDEN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN vuosikokous pidetään Naaralan talossa tammik. 16 p:nä 1944. *Toimikunta.*

TAMPEREEN K. M. YHDISTYKSEN vuosikokous pidetään tammikuun 16 päivänä 1944 omassa huoneustossa, Kyttälänkatu 8. Saapukaa joukolla!

ÄÄNEKOSKEN KUUROJENYHDISTYKSEN vuosikokous pidetään tammik. 16 p:nä 1944 Jalmari Piilolan luona. Toimittaja Rurik Pitkänen saapuu esitelmöimään. Elokuvaesitys.

VAASAN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN *vuosikokous* pidetään tammik. 23 p:nä 1944 klo 16 omassa huoneistossa Koulukatu 56. *Johtokunta.*

JOENSUUN SEUDUN KUUROJENYHDISTYKSEN vuosikokous on lauantaina tammik. 29 p:nä 1944 klo 14,30 Joensuun Ranta-Mutalassa E. Hirvosella. Vuosikokouksen jälkeen on esitelmätilaisuus, johon toivotaan puhujaksi toimitt. R. Pitkästä Helsingistä.

Kaikki vanhat ja nuoret kuurot tervetulleita!

Mahdollisesti rovasti Otto Myyryläinen saapuu pitämään hartaushetkeä seuraavana päivänä.

SORTAVALAN KUUROJEN KERHON vuosikokous pidetään tammik. 30 p:nä klo 10 Liikeväestön huoneistossa, Turunk. 5—7.

Iltapäivällä alkaa ohjelmallinen illanvietto samassa paikassa. Toivottavasti saadaan järjestymään elokuvaesitys muun ohjelman lisäksi. Toimittaja R. Pitkänen tulee tilaisuuteen.

Huom.! Sokerit ja leipäkortit mukaan. Tervetuloa vanhat ja uudet jäsenet.

Johtokunta.

IISALMEN SEUDUN KUUROJENYHDISTYKSEN vuosikokous pidetään helmik. 6 p:nä klo 12 päivällä kaupungin kansakoulussa. Toimittaja Rurik Pitkänen Helsingistä esittää hyviä elokuvia. Tarjotaan hyvää kahviketta runsaasti pullan kera. Vanhemmat ja sukulaiset myös tervetulleita. Ohjelman väliajoilla on jännittävää fortunapeliä. Tervetuloa!

Rakas mieheni ja kultainen isäni

VILLIAM SANTAOJA

Synt. Honkajoella 22. 7. 1900. Kuoli Ensossa tapaturman uhrina 8. 11. 1943. Rakkaudella häntä muistelevat,

Alma ja Annikki,
os. Koskinen.

Loppui tuska, tuli rauha
Uni kaunis ikuinen.
Hyvästi rakkahin,
tapaamme kerran,
Käsi kädessä luona
Taivahan Herran.

Alma.

On koti niin tyhjä, on isä poissa.
Ei silmät hellät enää mulle loista.
On rannalle rauhan hän saapunut.
On raskasta luopua rakkaimmastaan,
vaikk' tietää vain hetkeksi ainoastaan.

Annikki.

KEMIN KUUROJENYHDISTYKSEN vuosikokous pidetään helmik. 27 p:nä Työväentalolla. Lähemmin ensi numerossa.

VIHITTY

—

AUNE SALMI TEUVO TAIMISTO
27. 11. -43.

Anna-Liisa Kauhanen Oskar Lähdeniitty
Paraisilla 27 p:nä marrask. 1943.

Lapsirakas, iloluontoinen, luotettava ja vastaanottotaitoinen

KOTIAPULAINEN

saa paikan tammik. 15 p:stä hoitamaan 2 lasta, iältään 2- ja 4-vuotiaita.

Hakemukset todistusjäljennöksineen lähetettävä os.:

Rouva Aino Rosenberg,
Helsinki, Mariank. 13 b, A 10.

KUUROMYKKÄIN LEHTI

Suomen Kuuromykkäinliiton äänenkannattaja

Ilmestyy Helsingissä kerran kuukaudessa.

Toimittajat: Urho Kierimo, vastaava. Rurik Pitkänen, toimitussihteeri. — Käsikirjoitukset lähetettävä ennen kunkin kuukauden 1 päivää toimitussihteerille, osoitteella Helsinki, Liisankatu 27, E 10.

Rakas isämme ja isoisämme

HEIKKI EDVIN HELIN

Synt. 17. 11. 1873, kuoli hiljaa ja rauhallisesti 18. 11. 1943. Hyvää isää ja isoisää jäivät kanssamme lähinnä kaipaamaan sisaret ja veljet.

Martti ja Eino perheineen.

Hautaus tapahtui Tampereella 28. 11. -43. Kaikille niille, jotka puhein, kukin ja adressein kunnioittivat rakkaan isämme muistoa ja ottivat osaa suruumme lausumme sydämellisimmät kiitoksemme.

Lapset perheineen.

Helsinki 1943 - Kirjapaino Oy. Surdus